

УДК 658.14.011.2

Штефан Л.Б.,
к.е.н., доцент кафедри фінансів і кредиту,
Сачок В.Л.,
здобувач*,
Вінницький навчально-науковий інститут економіки

ОЦІНКА ЗАБЕЗПЕЧЕНОСТІ МОЛОКОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ

Постановка проблеми. У сучасних умовах жорсткої конкуренції на ринку, де функціонує підприємство, важливою передумовою його сталого розвитку є оптимальне фінансове забезпечення. Належне забезпечення фінансовими ресурсами та ефективне управління ними сприяє досягненню підприємством своїх стратегічних цілей. У зв'язку з цим все більш зростає значення своєчасної комплексної діагностики фінансових можливостей підприємства, структури фінансування його діяльності. Практичного значення для підприємств набуває вирішення проблем щодо його забезпечення фінансовими ресурсами, зокрема здатності своєчасно та у повному обсязі розраховуватися за своїми зобов'язаннями.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивчення наукових літературних джерел з даної проблеми показало, що вчені-економісти завжди приділяли багато уваги проблемам пов'язаним з фінансовим забезпеченням підприємств. Нині суттєві пропозиції методичного та практичного характеру з проблем забезпечення фінансовими ресурсами підприємств внесли такі відомі вчені дослідники, як: Г. Г. Кірейцев, Ю. С. Цал-Цалко, І. Т. Балабанов, О. Д. Василик, А. Г. Загородній та деякі інші [1-7]. Проте багато аспектів цієї важливої проблеми вимагають подальших поглиблених досліджень з метою пошуку шляхів оптимального їх вирішення.

Постановка завдання. З огляду на результати вивчення літературних джерел, метою статті є вибір й обґрунтування методичних підходів щодо визначення системи показників оцінки забезпеченості молокопереробних підприємств фінансовими ресурсами.

Виклад основного матеріалу дослідження. У літературі існують деякі розбіжності щодо тлумачення поняття «забезпечення фінансовими ресурсами». Згідно з тлумачним словником [8], термін «забезпечення» використовується у таких випадках: надання чи створення матеріальних засобів; охорона від небезпеки; гарантування чогось.

Розповсюджене таке ствердження: «Фінансове забезпечення відтворювального процесу – це покриття відтворювальних витрат за рахунок фінансових ресурсів, що акумулюються суб'єктами господарювання і державою» [6]. О. Л. Кашенко вказує, що «фінансування – це забезпечення необхідними фінансовими ресурсами витрат на розвиток народного господарства, які здійснюються за рахунок власних коштів суб'єктів господарювання, асигнувань з державного бюджету та інших фінансових джерел. Тобто фінансування за таким уявленням має функцію грошового покриття витрат..., можна розглядати як фінансове забезпечення процесу відтворення...» [9].

На думку інших вчених [1], фінансове забезпечення полягає у виділенні певної суми фінансових ресурсів на розв'язання окремих завдань фінансової політики господарюючого суб'єкта.

Ми розглядаємо фінансове забезпечення як можливість господарюючого суб'єкта забезпечити власну діяльність необхідними фінансовими ресурсами.

Формами фінансового забезпечення є самофінансування, кредитування й державне фінансування», а інструментами механізму фінансового забезпечення – склад і структура його джерел [6].

Оцінка співвідношення між окремими елементами фінансових ресурсів і формування їх в динаміці здійснюється шляхом вертикального і горизонтального аналізу статей балансу підприємства. Горизонтальний аналіз дозволяє переглянути капітал за динамікою, оцінити тенденції змін окремих елементів джерел фінансових ресурсів, визначити, як вони змінюються в абсолютному і відносному значеннях. Вертикальний аналіз забезпечує

* Науковий керівник: Штефан Л.Б. – к.е.н., доцент

перегляд капіталу за структурою окремих розділів і статей пасиву балансу. За допомогою цього методу досліджуються зміни в якості капіталу щодо співвідношення його елементів [2].

Особливу увагу слід приділити дослідженню кредиторської заборгованості. Кредиторська заборгованість – це залучення активів у господарську діяльність підприємства за рахунок тимчасово безоплатного одержання майна інших суб'єктів господарювання. Відносини з кредиторами можуть передбачити штрафні санкції за несвоєчасну оплату зобов'язань. В процесі аналізу необхідно визначити частки окремих статей, які характеризують заборгованість у загальній сумі, а також відхилення значень цих статей за різними періодами.

Кредиторська заборгованість виникає при розрахунках підприємства з постачальниками і підрядниками, з бюджетом, зі страхування, з оплати праці, одержання авансів від покупців. Дуже важливо звернути увагу на наявність простроченої заборгованості перед бюджетом, позабюджетними фондами, зі страхування, з оплати праці та перед іншими кредиторами.

Але структура складових фінансових ресурсів не дають нам повної відповіді щодо рівня забезпеченості фінансовими ресурсами. Оскільки, фінансові ресурси покликані регулярно і своєчасно погашати внутрішні і зовнішні боргові зобов'язання підприємства, які виникають на будь-якій стадії відтворювального процесу, то ступінь забезпеченості фінансовими ресурсами необхідно оцінювати по тому, як вони виконують цю основну функцію.

Кількісно рівень забезпеченості фінансовими ресурсами відображає платоспроможність підприємства, а, у свою чергу, оцінка платоспроможності підприємства проводиться за допомогою коефіцієнтів платоспроможності. Вони є вимірниками того, яку частину боргів підприємство спроможне погасити за рахунок тих чи інших елементів оборотних активів і у якому ступені загальна величина оборотних активів перевищує борги. У цілому питання ставиться так: якщо кредитори одночасно будуть вимагати від підприємства погашення боргів, чи спроможне воно це зробити за допомогою наявних фінансових ресурсів і одночасно зберегти всі умови для продовження своєї діяльності [10].

«Оцінка платоспроможності проводиться на основі характеристики ліквідності активів», що означає «спроможність перетворення активу в готівку» [11]. Водночас «...ліквідність підприємства – це його спроможність перетворювати свої активи на гроші для покриття усіх необхідних платежів» [12]. Тобто, на наш погляд, треба розуміти «ліквідність» як показник, що характеризує платоспроможність підприємства.

Окрім того, підкреслимо, що платоспроможність – це не здатність погашати чи своєчасно сплачувати, проводити розрахунки за своїми зобов'язаннями, а саме спроможність перетворювати свої активи на гроші з метою виконання певних платежів. Зважаючи на це, підкреслимо, що «платоспроможність підприємства забезпечується ліквідністю підприємства та залежить від неї».

Поняття платоспроможності та ліквідності за своїм змістом дуже близькі, але ліквідність більш містке поняття, оскільки від ліквідності балансу залежить платоспроможність. Аналіз ліквідності балансу полягає в порівнянні коштів за активом, згрупованих за ступенем їх ліквідності і розміщених у порядку зменшення ліквідності, із зобов'язаннями за пасивом, згрупованими за термінами їх погашення і розміщеними в порядку зростання термінів.

Ліквідність балансу, або платоспроможність забезпечується в тому разі, коли менш ліквідні активи покриваються відносно стійкими пасивами, а короткостроковим борговим зобов'язанням відповідає найбільш ліквідна частина активів. Методика розрахунку показників ліквідності наведена в табл. 1.

Таблиця 1

Методика розрахунку показників ліквідності

Найменування показника	Формула розрахунку	Звітна форма	Номери рядка
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	Грошові кошти /поточні зобов'язання	Баланс	(ряд 230 + ряд 240) / ряд 620
Коефіцієнт швидкої ліквідності	Грошові кошти, розрахунки та інші активи / поточні зобов'язання	Баланс	ряд (150 ... 250) / ряд 620
Коефіцієнт поточної ліквідності (коефіцієнт покриття)	Оборотні активи / поточні зобов'язання	Баланс	ряд 260 /ряд 620

Джерело: складено авторами на основі [2]

Коефіцієнт абсолютної ліквідності характеризує платоспроможність підприємства на дату складання балансу, тому висновки щодо майбутньої його платоспроможності на основі аналізу цього показника робити недоцільно. Надто високе значення коефіцієнта абсолютної ліквідності негативно впливає на рівень рентабельності підприємства, оскільки залучений капітал вкладається в неробочі активи, якими є грошові кошти та їх еквіваленти. В зарубіжній аналітичній практиці оптимальною вважається ситуація, коли значення показника дорівнює 0,2-0,3; у вітчизняній – нормативи ліквідності не розроблені, однак теоретично достатнім вважається значення коефіцієнта більше за 0,20-0,35. Це означає, що в найкоротший термін підприємство може погасити 20-35 % своїх поточних зобов'язань.

Оптимальним вважається значення коефіцієнта швидкої ліквідності, що дорівнює 1,0. На молокопереробних підприємствах європейських країн його середнє значення перебуває на рівні 0,8-0,9. У практиці багатьох вітчизняних підприємств прийнятним є значення показника, що перевищує 0,6-0,8.

Коефіцієнт поточної (загальної) ліквідності (коефіцієнт покриття) оцінює загальну платоспроможність підприємства, показує, якою мірою оборотні активи покривають поточні зобов'язання. Значення цього показника в зарубіжній практиці вважають нормальним в межах від 1,0 до 2,0. Згідно з розробленими в Україні методиками аналізу фінансового стану:

– значення коефіцієнта покриття в межах 1,0-1,5 свідчить про те, що підприємство своєчасно повертає борги;

– критичне значення коефіцієнта покриття прийняте на рівні 1,0;

– при значенні коефіцієнта покриття меншому за 1,0 підприємство має неліквідний баланс.

Відповідно до Єдиних галузевих методичних вказівок щодо розрахунку забезпеченості фінансовими ресурсами учасників закупівель, що діють на території Російської Федерації, для розрахунку забезпеченості фінансовими ресурсами підприємства використовуються такі показники його діяльності:

– коефіцієнт автономії власного капіталу;

– коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами;

– коефіцієнт співвідношення річної виручки від основної діяльності з сумою договору;

– коефіцієнт покриття відсотка (коефіцієнт забезпеченості за кредитами) [13].

Показники за даною методикою відповідають ряду показників, які характеризують фінансову стійкість в практиці українських підприємств. Тому, на наш погляд, для повноти аналізу забезпеченості підприємства фінансовими ресурсами необхідно дослідити також показники, які представлені в табл. 2.

Таблиця 2

Показники фінансової стійкості

Найменування показника	Формула розрахунку	Звітна форма	Номери рядка
Коефіцієнт концентрації власного капіталу (коефіцієнт автономії, незалежності)	Власний капітал /Активи підприємства	Баланс	ряд. 380 / ряд. 280
Коефіцієнт маневреності робочого капіталу	Власні оборотні кошти / Власний капітал	Баланс	(ряд. 260 – ряд. 620) / ряд. 380
Коефіцієнт покриття відсотка (коефіцієнт забезпеченості за кредитами)	Фінансовий результат від звичайної діяльності (прибуток) до оподаткування / Фінансові витрати	Звіт про фінансові результати	ряд. 170 / ряд. 140

Джерело: складено авторами на основі [2]

Коефіцієнт концентрації власного капіталу (коефіцієнт автономії, коефіцієнт незалежності) визначає частку коштів власників підприємства в загальній сумі коштів, вкладених у майно підприємства. Характеризує можливість підприємства виконати свої зовнішні зобов'язання за рахунок використання власних коштів, незалежність його функціонування від позикових коштів. Рекомендоване значення показника – вище 0,5. Перевищення вказує на закріплення фінансової незалежності підприємства від зовнішніх джерел.

Коефіцієнт маневреності робочого капіталу (коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами) характеризує ступінь мобільності використання власних коштів підприємством. Рекомендоване (нормативне) значення даного коефіцієнта $>0,5$.

За допомогою коефіцієнта забезпеченості за кредитами (інше найменування цього показника – коефіцієнт покриття відсотка) оцінюється потенційна можливість підприємства погасити позику. Коефіцієнт показує ступінь захищеності кредиторів від несплати відсоткових платежів. У практиці зарубіжних країн вважається, що фірма має гарне процентне покриття, якщо коефіцієнт покриття знаходиться в межах від 3 до 4. Вважається, що в цьому випадку компанія здатна виплатити відсотки по позиках за будь-яких кон'юнктурних коливань. Зменшення значення коефіцієнта порівняно з аналогічним коефіцієнтом попереднього періоду свідчить про збільшення витрат підприємства на виплату відсотків за кредит.

На наш погляд, визначення достатності забезпечення підприємства фінансовими ресурсами тільки показниками, що характеризують фінансову стійкість є недостатнім. Так само є недостатнім і обмеження аналізу тільки показниками співвідношення між окремими складовими фінансових ресурсів. Тому ми вважаємо, що побудова комплексної системи показників, яка включає всі вищеперераховані показники (структуру фінансових ресурсів, показники ліквідності та платоспроможності, фінансової стійкості) є найбільш доцільним і повним.

Висновки з проведеного дослідження. Отже, для визначення забезпеченості молокопереробних підприємств фінансовими ресурсами є доцільним застосувати наступну методику:

1. Провести оцінку співвідношення між окремими елементами фінансових ресурсів і формування їх в динаміці шляхом вертикального і горизонтального аналізу статей балансу підприємства.

2. Скласти порівняльний баланс кредиторської і дебіторської заборгованості підприємства для з'ясування того, якою мірою підприємство використовує кошти кредиторів для фінансування своєї діяльності.

3. Рівень забезпеченості підприємства фінансовими ресурсами доповнити показниками, що характеризують його платоспроможність, ліквідність та фінансову стійкість.

Бібліографічний список

1. Фінанси підприємств: Курс лекцій : [навч. посібник] / [За ред. д.е.н., проф. Г. Г. Кірейцева]. – К. : ЦУЛ, 2002. – 268 с.
2. Цал-Цалко Ю. С. Фінансовий аналіз : [підручник] / Ю. С. Цал-Цалко. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 566 с.
3. Балабанов И. Т. Основы финансового менеджмента / И. Т. Балабанов. – [2-е изд., перероб. и доп.]. – М. : Финансы и статистика, 1999. – 512 с.
4. Василик О.Д. Теорія фінансів : [підручник] / О.Д. Василик. – К. : НІОС, 2000. – 384 с.
5. Портин Г.О. Фінанси підприємств / Г.О. Портин, А.Г. Загородній. – К. : Знання, 2006. – 379 с.
6. Финансы / [Под ред. В. М. Родионовой]. – М. : Финансы и статистика, 1995. – 430 с.
7. Фінанси підприємств / [За ред. проф. А. М. Поддєрьогіна]. – [6-е вид., перероб. та допов.]. – К. : КНЕУ, 2006. – 552 с.
8. Новий тлумачний словник української мови: у 4-х томах / [Уклад. В.Яременко, О. Сліпушко]. – К. : Аконт, 1999. – 928 с.
9. Кашенко О.Л. Системне уявлення фінансів / О.Л. Кашенко. – Суми : Вид. «Довкілля», 2001. – 98 с.
10. Гудзь О.Є. Забезпечення сільськогосподарських підприємств фінансовими ресурсами в період змін та стабілізації / О.Є. Гудзь // Економіка АПК. – 2007. – № 3. – С. 46-53.
11. Тарасенко Н.В. Економічний аналіз промислового підприємства / Н. В. Тарасенко. – Львів : ЛБІ НБУ, 2003. – 485 с.
12. Економічний аналіз : [навч. посібник] / [Чумаченко М. Г., Болюх М. А., Бурчевський В. З., Горбаток М. І.] ; за ред. акад. НАНУ, проф. М. Г. Чумаченка. – К. : КНЕУ, 2003. – 556 с.
13. Единые отраслевые методические указания по расчету обеспеченности финансовыми ресурсами участников закупок / В редакции приказа Госкорпорации

«Росатом» от 17.09.2013 № 1/983-П [Электронный ресурс]. – Режим доступа: zakupki.rosatom.ru/file.ashx?oid=1965418

References

1. Kireitsev, H.H (2002), *Finansy pidpriemstv* [Finance of Enterprises], TsUL, Kyiv, Ukraine, 268 p.
2. Tsal-Tsalko, Yu.S. (2008), *Finansovy analiz* [The financial analysis], Tsentri uchbovoi literatury, Kyiv, Ukraine, 566 p.
3. Balabanov, I.T. (1999), *Osnovy finansovogo menedzhmenta* [Fundamentals of Financial Management], *Finansy i statistika*, Moscow, Russia, 512 p.
4. Vasylyk, O.D. (2000), *Teoriia finansiv* [Theory of Finance], NIOS, Kyiv, Ukraine, 384 p.
5. Portyn, H.O. and Zahorodnii, A.H. (2006), *Finansy pidpriemstv* [Finance of Enterprises], Znannia, Kyiv, Ukraine, 379 p.
6. Rodionova, V.M. (1995), *Finansy* [Finance], *Finansy i statistika*, Moscow, Russia, 430 p.
7. Podderohin, A.M. (2006), *Finansy pidpriemstv* [Finance of Enterprises], KNEU, Kyiv, Ukraine, 522 p.
8. Jaremenko, V. and Slipushko, O. (1999), *Novyj tlumachnyi slovnyk ukrainskoi movy* [New Dictionary of the Ukrainian language], Akonit, Kyiv, Ukraine, 928 p.
9. Kashenko, O.L. (2001), *Systemne uiavlennia finansiv* [System representation of Finance], Dovkillia, Sumy, Ukraine, 98 p.
10. Gudz, O.Ye. (2007), "Provision of farm financial resources in a time of change and stabilization", *Ekonomika APK*, no. 3, pp.46-53.
11. Tarasenko, N. V. (2003), *Ekonomichnyi analiz promyslovoho pidpriemstva* [Economic analysis of industrial enterprises], LBI NBU, Lviv, Ukraine, 485 p.
12. Chumachenko, M.H., Boliukh, M.A., Burchevskiy, V.Z. and Horbatok, M.I. (2003), *Ekonomichnyi analiz* [The economic analysis], KNEU, Kyiv, Ukraine, 556 p.
13. The State Corporation "Rosatom" (2013), "Uniform industry methodical instructions on the calculation of unfunded procurement participants" (Order 17 September 2013, no 1/983-P), available at: zakupki.rosatom.ru/file.ashx?oid=1965418

Штефан Л.Б., Сачок В.Л. ОЦІНКА ЗАБЕЗПЕЧЕНОСТІ МОЛОКОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ

Мета. Метою статті є вибір й обґрунтування методичних підходів щодо визначення системи показників оцінки забезпеченості підприємства фінансовими ресурсами.

Методика дослідження. Для розкриття даного питання були використані наступні групи спеціальних методів, що використовуються в економічних дослідженнях: методи збору інформації; обробки інформації та проведення аналітичної роботи. Також застосовано аналіз як спосіб дослідження, при якому складний економічний процес або система поділяється на складові частини, і синтез - спосіб дослідження, пов'язаний із об'єднанням окремих складових частин, елементів, підсистем в єдину систему, яка і є предметом дослідження. Зокрема, було проаналізовано підходи різних авторів стосовно сутності поняття «забезпечення фінансовими ресурсами» та визначено систему показників, які для цього використовують. Отримана інформація зведена у таблиці.

Результати. В результаті дослідження було з'ясовано, що у літературі існують деякі розбіжності щодо тлумачення поняття «забезпечення фінансовими ресурсами». Ми ж розглядаємо фінансове забезпечення як можливість господарюючого суб'єкта забезпечити власну діяльність необхідними фінансовими ресурсами. У свою чергу формами фінансового забезпечення є самофінансування, кредитування й державне фінансування», а інструментами механізму фінансового забезпечення – склад і структура його джерел.

Для визначення забезпеченості підприємства фінансовими ресурсами є доцільним застосувати наступну методику:

1. Провести оцінку співвідношення між окремими елементами фінансових ресурсів і формування їх в динаміці шляхом вертикального і горизонтального аналізу статей балансу підприємства.

2. Скласти порівняльний баланс кредиторської і дебіторської заборгованості підприємства для з'ясування того, якою мірою підприємство використовує кошти кредиторів для фінансування своєї діяльності.

3. Рівень забезпеченості підприємства фінансовими ресурсами доповнити показниками, що характеризують його платоспроможність, ліквідність та фінансову стійкість.

Наукова новизна. Дано власне визначення сутності поняття «забезпечення фінансовими ресурсами» з урахуванням його особливостей. Запропоновано методичку оцінки забезпечення підприємства фінансовими ресурсами не обмежувати тільки аналізом структури фінансових ресурсів, ліквідності або тільки показниками фінансової стійкості. Необхідним є комплексний аналіз, який включає би всі вищеперераховані показники.

Практична значущість. Беручи до уваги, що робота українських підприємств в сучасних умовах в більшості випадків супроводжується жорсткою конкуренцією та непростими економічними умовами, вміння реально оцінити забезпеченість підприємства фінансовими ресурсами дозволяє вчасно здійснювати необхідні заходи для покращення стану підприємства.

Ключові слова: підприємство, фінансові ресурси, забезпеченість фінансовими ресурсами, платоспроможність, ліквідність, фінансова стійкість.

Shtefan L.B., Sachok V.L. EVALUATION OF THE DAIRY PROCESSING ENTERPRISES SECURITY WITH FINANCIAL RESOURCES

Purpose. The aim of the paper is the selection and justification of methodological approaches to the definition of indicators assessing enterprise financial resources.

Methodology of research. To reach this question we used the following group of special techniques, which are used in economic research: methods of gathering information, information processing and conduct analytical work. It is also used as a way to analyze studies in which a complex economic process or system is divided into parts, and synthesis is a way of research related to the association of individual parts, components, sub-systems into a single system that is the subject of research. In particular, it analyzes the approaches of different authors on the essence of the concept of «providing financial resources» and set system parameters, which are used for this purpose. This information is summarized in the table.

Findings. Results of the studies demonstrate that there is some disagreement on the interpretation of the concept of «providing financial resources» in the literature. We consider the financial security of the entity to be an opportunity to provide its own activities with necessary financial resources. In turn, forms of financial security include self-financing, crediting and public financing, and the instruments of financial support mechanism – the composition and the structure of its sources.

To determine the availability of financial resources of the enterprise it is appropriate to apply the following procedure:

1. Evaluate the relationship between the individual elements of financial resources and their formation in dynamics by vertical and horizontal analysis of the balance sheets of the company.
2. Make a comparative balance sheet of the loans and the receivables of the company to determine the extent to which the company uses the money of lenders to finance their activities.
3. Supplement the level of entity's financial resources with the indicators of solvency, liquidity and financial stability.

Originality. A proper definition of the essence of the concept of «providing financial resources» is given considering its features. It is proposed to let the method of assessment of the company's provision with financial resources go beyond just analyzing the structure of financial resources, liquidity or only indicators of financial stability. A comprehensive analysis is essential and it should include all the above-mentioned parameters.

Practical value. Whereas the work of Ukrainian enterprises in modern conditions mostly is accompanied by tough competition and challenging economic conditions, the ability to assess the availability of financial resources realistically allows the company to implement the necessary measures in time in order to improve the situation of the company.

Key words: enterprise, financial resources, availability of financial resources, solvency, liquidity, financial stability.

Штефан Л.Б., Сачок В.Л. ОЦЕНКА ОБЕСПЕЧЕННОСТИ МОЛОКОПЕРЕРАБАТЫВАЮЩИХ ПРЕДПРИЯТИЙ ФИНАНСОВЫМИ РЕСУРСАМИ

Цель. Целью статьи является выбор и обоснование методических подходов к определению системы показателей оценки обеспеченности предприятия финансовыми ресурсами.

Методика исследования. Для раскрытия данного вопроса были использованы следующие группы специальных методов, используемых в экономических исследованиях: методы сбора информации; обработки информации и проведения аналитической работы. Также применены анализ как способ исследования, при котором сложный экономический процесс или система делится на составные части, и синтез – способ исследования, связанный с объединением отдельных составных частей, элементов, подсистем в единую систему, которая и является предметом исследования. В частности, были проанализированы подходы различных авторов относительно сущности понятия «обеспечение финансовыми ресурсами» и определена система показателей, которые для этого используют. Полученная информация сведена в таблицы.

Результаты. В результате исследования было выяснено, что в литературе существуют некоторые разногласия относительно толкования понятия «обеспечение финансовыми ресурсами». Мы же рассматриваем финансовое обеспечение как возможность хозяйствующего субъекта обеспечить свою деятельность необходимыми финансовыми ресурсами. В свою очередь, формами финансового обеспечения является самофинансирование, кредитование и государственное финансирование», а инструментами механизма финансового обеспечения – состав и структура его источников.

Для определения обеспеченности предприятия финансовыми ресурсами целесообразно применить следующую методику:

1. Провести оценку соотношения между отдельными элементами финансовых ресурсов и формирование их в динамике путем вертикального и горизонтального анализа статей баланса предприятия.

2. Составить сравнительный баланс кредиторской и дебиторской задолженности предприятия для выяснения того, насколько предприятие использует средства кредиторов для финансирования своей деятельности.

3. Уровень обеспеченности предприятия финансовыми ресурсами дополнить показателями, характеризующими его платежеспособность, ликвидность и финансовую устойчивость.

Научная новизна. Дано собственное определение понятия «обеспечение финансовыми ресурсами» с учетом его особенностей. Предложена методика оценки обеспечения предприятия финансовыми ресурсами не ограничивать только анализом структуры финансовых ресурсов, ликвидности или только показателями финансовой устойчивости. Необходимым является комплексный анализ, который включал бы все вышеперечисленные показатели.

Практическая значимость. Учитывая, что работа украинских предприятий в современных условиях в большинстве случаев сопровождается жесткой конкуренцией и непростыми экономическими условиями, умение реально оценить обеспеченность предприятия финансовыми ресурсами позволяет своевременно осуществлять необходимые меры для улучшения состояния предприятия

Ключевые слова: предприятие, финансовые ресурсы, обеспеченность финансовыми ресурсами, платежеспособность, ликвидность, финансовая устойчивость.

УДК 336.148

*Нагайчук В.В.,
к.е.н., викладач кафедри фінансів і кредиту,
Вінницький навчально-науковий інститут економіки
Тернопільського національного економічного університету*

РОЛЬ ТА ЗНАЧЕННЯ БЮДЖЕТНОГО КОНТРОЛЮ У БЮДЖЕТНОМУ МЕНЕДЖМЕНТІ

Постановка проблеми. Однією з найважливіших функцій в будь-якій системі управління є контроль. Сучасні пріоритети державної політики у сфері формування і використання бюджетних коштів є недосяжними через постійну нестачу фінансових ресурсів [1, с. 115]. Нестача ресурсів для виконання державою своїх функцій та забезпечення гарантованих Конституцією прав громадян зобов'язує всі державні структури, які є учасниками бюджетного процесу, забезпечувати цільове, раціональне та ефективне витрачання бюджетних коштів.

Зважаючи на це, важливого значення набуває бюджетний контроль, завданнями якого є виявлення бюджетних правопорушень, застосування заходів впливу на порушників бюджетного законодавства, запобігання вчиненню бюджетних правопорушень на всіх стадіях бюджетного процесу.

Контроль за дотриманням бюджетного законодавства є однією з найважливіших функцій державного управління, призначення якого полягає у сприянні реалізації ефективної бюджетної політики держави, забезпеченні цільового, раціонального та ефективного витрачання бюджетних коштів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання бюджетного контролю досліджували у своїх працях такі вітчизняні вчені, як О. Барановський, О. Василик,